DISPUTATIO PHYSICA
De
COLORE ÆTHIOPUM,
Qui vulgò
NIGRITÆ,
QUAM
DEO benignè adjuvante
Sub PRÆSIDIO
JOHANNIS JACOBI
Waldschmied/
ARCHIATRI HASSIACI, MEDICINÆ DOCTORIS, Ejusdemque & PHYSICES PROFESSORIS ORDINARII,
Publicè defendendam suscipiet
D. 15. Martii, H.L.C.
MARTINUS ECKHARDUS
LUCANUS, Wolffhagiâ Hassus.

MARBURGI CATTORUM,
Typis JOH. JODOCI KÜRSNERI, Acad. Typ
Anno MDCLXXXIII.

12



I. N. J.

§. 1.



Undus regitur opinionibus & trahit ſua quemque voluptas. Usque adeò facilè à teneris aſueſcimus, ut etiam illa quæ naturâ deformia ſunt, primoque intuitu horrorem injiciunt, temporis diuturnitate nobis tandem grata fiant & accepta, imò ſub eximiæ pulchritudinis ſpecie oculis glaucoma, ipſi verò phantaſiæ fucum faciant, quod enim longa introducitur conſuetudine, tandem in legem abit, cum magna vis inſit & phantaſiæ & conſuetudini, ut non raro ipſi naturæ vim faciant, & ceu dictatores faſces imperii in œconomia animali præſertim verò inter homines obtineant. Argumento ſunto Nigritæ, colore non imaginatione aut præjudicio ſed vero ſui elogio triſti atq; inamœno præditi; Quãvis enim nigredo nobis omnibus ferè ſit inviſa, & ipſis cum tenebris pœnisq; infernalibus quid habeat commune, ipſis tamen Nigritis hæreditarius hic color usq; adeò placet, ut non ſolùm cacodæmonem colore illo indignum cenſeant, ſed & alia turpia quævis candidiſſimo ceu inauſpicato colore deſignent: in ſua autem nigredine triumphent, & ſuperbiant, hosque omnibus præferant, qui atro hoc colore ad ſplendorem usque tincti incedunt, de cujus coloris cauſa antehac abſcondita impræſentiarum dicturi ſumus. Faxit Deus ut feliciter & pro voto.

A §. 2.

§. 2. Nolo autem ipsis cum Theologis in Nigritarum inquirere originem & Natales, non nescius, quod contentionis serram hactenus strenuè traxerint, utrum Æthiopes ortum suum habeant à Chamo filio Noachi, qui inter Noachi filios primus vel nativitate vel imperio fuit, & in prima post diluvium mundi divisione Arabiam, Syriam, Ægyptum & universam Africam obtinuit; quem post maledictionem parentis atro carbone notatum fuisse existimant, ut omnes ejus posteri similem corporis habitum similemque colorem acquisiverint, & in hunc usque diem possideant. An verò etiam ante diluvium vixerint Æthiopes, cum æque eo tempore terræ incolæ varias ejus tum frigidas tum calidas regiones dubio procul inhabitaverint? Quippe nihil ad rem facere videtur, quod chamus significet nigrum calidum & exustum, sic enim sequeretur, eum ab utero æthiopem fuisse, neq; colorem illum demũ maledictionis fuisse effectum. Et quamvis hodiè omnes ferè Arabes & Afri colore nigro tincti sint, nequaquam tamen inde inferre licet, quod propterea Chamus, cujus posteri has terras occupârunt, atro etiam colore fuerit præditus. Cùm non immeritò à *Celeberrimo nostro Hannemanno in Scrutinio curioso Nigredinis posterorum Cham* dubitetur, an omnes ejus posteri fuerint nigri, an verò solus Chanaan maledictione Noachi tactus niger fuerit, à quo omnes Canaani postmodũ ortum suum traxerunt.

§. 3. Et quæ quæso cum nigredine hâc inflicta fuisset pœna, quam posteri chami tantoperè deprædicant & in deliciis habent, prout antea dictum? Certè Sacra Scriptura aliud quid docet, nempe quod execratio illa parentis jugum servitutis Chami posteris imposuerit, quod Hebraismus magis explanat, vi linguæ suæ dicens, Chamum fore valdè

valdè abjectum servum fratrum suorum, quod etiam censente Illustri immensæque cognitionis Viro Dn. BOYLE ex parte fuit impletũ, quando Israëlitæ, posteri Semi, subjugabant Cananæos, Chami progeniem, ipsosque duræ servituti mancipatos tenebant. Hoc autem de Æthiopibus vix dici potest; hæc enim gens (*juxta Cl. Pechlinum*) in ultimos Africæ recessus velut ocia relegata, sacris illis & internecinis Israëlitarum bellis, quibus tot tamen nationes & ipsi Cananitæ in servitutem sunt redacti, intacta cœlo suo & solo fruens tranquillè semper egit, donec nupero demum seculo diu sepultæ gentes nostræ etiam plagæ ostendi cœperint; Hinc alii his moti argumentis asserunt, Æthiopes non tam Canaänis esse sobolem, quàm Ludi, filii Mizraim, qui & Ægypto & conterminæ Æthiopiæ posteros suos impendit: Sed & hæ assertiones meræ sunt conjecturæ, nihil enim certi hîc pronunciare licet, quia illæ gentes tam diu à communi sensu & annalium memoriâ fuerunt remotæ, ut vix certam iis sedem, aut habitum vultusq; characterem, saltem qui primitivo sit similis, assignare possimus. Quod si nostrarum hodie gentium in Europa migrationes tam obscuræ sunt, ut pauci per commentarios aut originum indices, plurimi conjecturâ tantùm in earum causas sint adducti, quid mirum, si in Africâ inexplorato terræ tractu & minùs perspectis gentium historiis magis hallucinemur. Et quicquid tandem sit, dato etiam, quod Æthiopes genus suum à Canaane repetant, nondum tamen evictum est, nigredinem esse maledictionis notam, & servitutem, cujus tot seculis immunes vixerunt, nuper demum & mercantium avaritia protracti, colore significari. Quæ omnia S. Codicis Interpretibus committimus, & si plura adhuc desiderentur, vide

ſis *integrum caput nonum Tractatus de colore & habitu Æthiopum, à Celeberrimo Pechlino editi.*

§. 4. Properamus itaque ad cauſam phyſicam, non excluſâ ſed præſuppoſita cauſa primâ & univerſali, viſuri, quibuscauſis naturalibus Æthiopum nativa nigredo accepta ferenda ſit. Abeunt autem authores in tot diverſas ſententias, ut difficilè ſit in tanta philoſophantium turba certi quid pronunciare, quibus non obſtantibus eam amplexuri ſumus opinionem, quæ & experimentis fulta, & ipſi rationi magis conſona ſit, his enim velis inſtructi non tam facilè in ſcopulos impingemus, ſed vaſtum hunc oceanum citra naufragii periculum transnatabimus. Et ut iter hoc feliciùs emetiri poſſimus, primò omnium ſententias æquâ lance trutinabimus, ut rejectis vilioribus ad veram via magis ſit expedita.

§ 5. Occurrit autem primò eorum opinio, qui perſuaſum habent, cauſam atri hujus coloris in genio loci quærendã eſſe, cùm illud clima quo in Æthiopes vivunt peculiare quid obtineat, & ut aër iſtius loci quem hauriunt occultam habeat vim corpora humana nigro colore tingendi, ipſiq; ſemini talem imprimendi characterem, ut nigri quoque generentur infantes; & quis inficiabitur genium loci multũ huc conferre; cùm alibi vulpes & lepores inſueto planè colore tingantur, prout Olearius in ſuo itinerario enarrat. Verùm præterquam quod cauſa hæc occulta magis ſit, minùsque intelligi poſſit, quàm res ipſa quam explicare volunt, eademque facilitate refellatur, qua ab ejusdem patronis aſſeritur, hoc etiam obſtat, quod ſtante hac aſſertione mutatio aëris coloris mutationem quoq; inferre debeat; cum autem videamus Æthiopũ colorem adeo conſtantem eſſe, ut nunquam locorũ mutatione ab indole ſua

de-

degeneret, nunquid enim mutabit chusæus pellem suam? ipsi etiam albi diutiùs eodem in climate viventes nunquã teste experientia nigrescant, causam hanc ceu insufficientem meritò rejicimus.

§. 6. Sicq; ad alteram progredimur sententiam, quæ eorum sustinetur patrocinio, quod cum quotidiè observarent, messorum, Spicilegorum, aliorumq; ruricolarum, qui maximam dierum æstuantium partem soli expositi transigunt, cutem tum faciei tum manuum ita aduri, ut si non atro saltem fusco & ad nigredinem vergente colore tingantur, in eam devenêre opinionem, quod Nigritæ, inhabitantes clima valdè fervidum, ab adustione Solari atrum colorem quoque contrahant, cui accedit hoc ab *Illustri Boyle* annotatum, quod Dani aliæque gentes frigidorum climatum incolæ, ipsique etiam Angli, frigus non adeò rigidum experti, passim sint vultu candidiori, quam Hispani, Lusitani, aliique Europœi, climatum calidiorum inhabitatores. Verùm enim verò, ut ut hoc argumentum ponderis quid præ se ferre videatur, tamen illud magis speciosum esse quam cogens cum *Dn. Boyle* censemus, frequentissima equidem & inveterata est opinio, nuper demum reficta, à solis ardore cum omnem fuscitatem tum nigredinem hanc procedere, cùm tamen contrarium multis rationibus demonstrare possimus, quas ordine enumerabimus.

§. 7. Desumimus autem primum argumentum, quo contrarium probaturi sumus à Nigredinis Æthiopum natura & qualitate, utpote cum illa non superficialis sit, qualis obscurus ille solet esse color, qui per adustionem solarem inducitur, sed potiùs sub pellicula lateat, & sub cuticula fuliginis instar splendeat, ita ut neque calor torri-

 dus

dus neq; superficies corporis scabra aut strigosa, sed pinguis & lævis deprehendatur, hinc nemo asserere audebit, cutem nigritæ adeò exustam vel torrefactam esse à calore solis, ut succo suo omnique humido orbata ligni combusti instar alium colorem induerit. Neque est quod regeras, incolas hos in torrida habitare Zona, eosque vivere in climate præ aliis fervidiori, radiisque solaribus perpendicularibus magis exposito. Quippe talis zona torrida, qualis ab antiquis describitur physicis nuspiam reperitur, hi enim ad situm solis respicientes putabant eam terræ plagam fore inhabitabilem in quam radii solares perpendiculariter inciderent, non attendentes, quod calor ille torridus mille modis à corporibus terrestribus temperari possit. Hoc videmus in maris mediterranei utriusque accolis, nec non in habitatoribus regni maroccani, hi enim longè sunt strigosiores & sicciore cute quam nigritæ, etsi à perpendiculo solis longiùs sint remoti, quam vel Angolæ aut Senegæ incolæ. Si quis autem roget, quare illa terræ regio quæ à sole perpendiculari illustratur, sat commoda sit tum pro hominum tum animalium prole multiplicanda, dicimus hoc à rore esse, qui copiosissimus ibidem deprehenditur & plagam hanc valdè tolerabilem reddit, nimia antiquorum levitate jam dum damnatam. Egregiè & pro more solidissimè hoc deducit supra allegatus *Celeberrimus Pechlinus, sunt*, dicit, *meo judicio fluviorum latè vagantium nitrosæ, hoc est frigidæ & fæcundæ auræ; est ros ille aereus mirificè excoctus, pinguis & nocturno illapsu gratus, hoc equidem non sata tantùm ingenti & subitâ ubertate perfundit, sed hominum quoq; & animalium fluxam in illos æstu corporaturam tuetur, densat, & speciosa pinguedine rotundat.*

§. 8.

§.8. Quod si calor corpora incolarũ tantoperè adureret nigritæ non solùm ariduram corporis perciperent, sed insuper ob spirituum & succi nutricii absumptionem valdè languidi essent, cùm tamen contrarium vel in vulgus notum sit. Sunt enim Nigritæ pingues & laudabili corporis habitu præditi, quod *Magnificus Verulamius in Sylva sylvarum* profitetur. *Omnes*, inquit, *Æthiopes carnoso quidem sed in concinno sunt habitu corporis crassisq́ labiis. Nasci quoq́ eos videmus in regionibus aquæ, propter fluvios aliasq́ causas, abundantibus; Meroë enim metropolis Ægypti amplum acum accepit; Longo quoq́, ubi Æthiopes vivunt, aquis scatet, & regio circa capoverde est humida, unde & pesti obnoxia, certè putredini.* Insuper summus in ipsis deprehenditur vigor spirituum viriumq; constantia, ut non solùm ad Venerẽ magis sint proclives, sed & in labore hoc sustinendo Europæis fortiores, quòd non sine maximâ sui turpitudine confessa est Europoëa quædam, libidinis Oestro adeò abrepta, ut sui non ampliùs memor prostibulum variarũ fieret gentium, donec aquis immersa ad judicis mandatum suffocaretur, cujus meminit *Erasmus Francisci in Theatro Historiarum.*

§.9. Novum quoq; hic nobis suggerit subsidium sæpius *Laudatus Boyle*, quo speciosi argumenti antea prolati vim eo faciliùs declinare possimus. Si enim calor ille torridus vera causa nigredinis esset, tum omnes in ipsa Africa habitatores essent Nigritæ, quia Æquatori æquè propinqui sunt ac aliæ nationes, quæ sunt Nigritæ, quod tamen tam falsum est quam falsissimum: de quo *Dapperus de Terra Nigritarum.* Et quomodo quæso possent infantes recens nati elapsis aliquot diebus atro hoc colore tingi, qui solis calorem torridum nec dum passi sunt, id quod tamen fieri nemo inficiabitur. Nigritarum infantes *dicit Illustris*

Boyle,

Boyle, vix decem dies natos, suâ infantiâ non obstante, eodem, quo parentes illorum, colore sunt imbuti, quod etiam extra zonam torridam fieri, præsertim in aulis principum, ubi gentes hæ aluntur, quotidiè observamus.

§. 10. Alterum pro nobis militans argumentum à diverso Solis effectu desumitur, quippe extra omnem dubitationis positum est aleam, quod sol non solùm infuscet corpora, eaque colore subfusco tingat, sed quod multa quoque dealbet, prout in saxis, craniis humanis aliisque innumeris videre est. Siquidem, ut solis calor modo colliquat, modo indurat, sic idem ille non unum semper colorem adfricat objectis, sed pro eorum naturâ nunc nigredinem eamq; vel aridam aut succolentam & pinguem, modo albedinem eamque fuscam aut niveam. Hæc prolixè deducit nunquam sine laude nominandus *Pechlinus* *pag. 120. & seq. Sol*, dicit, *plurima, obscura alias & fusca, in albedinem excoquit, dum rotulentis nitrosisq́; particulis per poros squaloris tenuius distributis obscuritatem purgat, moxq́; continuato insultu unà extrahitur. Saxa in terræ penetralibus tenebris & fuscitate cooperta, tunc, cùm in moles assurgunt & luci exponuntur, nitorem albedinemq́; mirificam consequuntur, non aliam ob causam, quam quod humiditas desuper incumbens, quæ æquare corporum superficiem solet, radiorum solarium impulsibus & tracta, particulas relinquat sphæricas è quarum deinde mutuâ reflexione candor profioiscatur.* Hucusque Celeberrimus Pechlinus. Sed quia inferiùs plura de vera coloris in genere causa dicturi sumus, filum abrumpo & ad aliam de nigredine Æthiopum opinionem considerandam] propero.

§. 11. Alia enim adhuc restat ponderanda circa nigredinem Æthiopum sententia, quæ ipsam imaginationem

nem pro fundamento ponit, hæc etenim adeo fortis eſt, ut totum corporis habitum immutare poſſit, quod experta fuit mulier Europæa quæ cum gravida in Æthiopem oculos attentè quotidiè defigeret, tandem enixa eſt infantem ſimili colore tinctum; fides ſit penes authorem. Poſſent etiam innumera alia proferri exempla edocentia, quanta vis inſit imaginationi, ſed ne actum agam, unicum ſaltem ex Illuſtri BOYLE adducam, quod præ aliis argumenti hujus ſcopo magis reſpondet. *Narravit mihi pluries*, dicit, *admodum ingenioſus Medicus, de nobili quadam fœmina juvene, ad quam accerſitus deprehendebat, quod licet illa multum de adversâ valetudine quæreretur, tam parum cauſæ appareret vel in corpore vel ſtatu ejus, unde divinare poſſet invaletudinem ipſius ultra imaginationem exporrigi, ut veritus propinare ei medicinam amicis illius perſuaſerit, ut amœnis quibusdam itineribus mentem ejus recrearent: in quorum uno cùm hæc Domina Winifridæ virginis fontem inviſeret, & per aliquot temporis ſpatium, utpote pia Romano Catholica, in aquâ illâ ad precibus ibi vacandum, maneret, eſſetq; occaſio oculos attentè admodum in ſilices illos rubicundos defigendi, qui in fundo hinc illinc ſparſi, magnam eorum conſtituebant partem, qui trans aquam apparebant, eſſetq; gravida, enixa eſt infantem puellam, cujus alba cutis maculis erat inſtincta, colorem & magnitudinem lapillorum iſtorum referentibus; cuique puellæ licet aliquot jam annos ſupervixerit, dictæ tamen maculæ tenaciter adhærent.* Quæ hiſtoria egregiè confirmare videtur ea quæ ſuperiùs diximus. Verùm enim verò, quamvis inficiari nolim, multum hoc in negotio præſtare poſſe phantaſiam; quod

B alibi

alibi in phyſicis prolixiùs docetur, tamen dubium eſt in eo, utrum pro cauſa tali conſtanti & eòdem ſemper agente ordine ſola ſufficiat imaginatio, quæ aliàs ceu cauſa quædam extraordinaria ipſam impedire poteſt naturam, ut à conſueto ſuo aberret ſcopo.

§. 12. Quibus prælibatis tandem ad veram rationi & experientiæ conformem devenimus cauſam quam in formalem & materialem dividimus, formalem quod attinet, eam nec in oculis noſtris, nec in ipſis objectis, ſed in certâ luminis modificatione quærimus, quæ unicè à textura vel ſuperficie corporis colorati dependet, ut inferiùs dicetur. Materialem autem nigredinis cauſam dicimus eſſe membranam quandam reticularem fuliginoſo ſucco imprægnatam, cuticulam inter & cutim totum corporis habitum inveſtientem, quam ad corris æthiopici integritatem pertinere exiſtimamus, hinc impoſſibile eſt, ut nativus iſte color mutetur, niſi ipſa hæc fuliginoſa membrana priùs à corpore divellatur, quod à variolis hincinde in nonnullis corporis partibus factũ fuiſſe obſervavit ſæpiùs allegatus Dn. BOYLE. Hæc aſſertio lucem ſuam fœneratur ex anatomia, quippe in cadaverũ Nigritarum diſſectione, in quâ præ aliis largiſſimam navarunt operam *Piſo* & *Pechlinus*, ad oculum demonſtratur, latere quid mucoſi vel fuliginoſi ſubter cuticulam, quòd ſplendidam hanc corpori conciliet nigredinem.

§. 13. Neque meo quidem judicio peccavero, ſi hac in parte Celeberrimo *Malpighio* ceu *Anteſignano*, & Cl. *Pechlino* ceu oculari teſti, & Nigritæ diſſectori exquiſitiſſimo primas deferam, quorum fide & arbitrio meritò ſtamus. Ipſe enim *Malpighius* primus fuit, qui in variis

anima-

libus inter cuticulam & cutim cribosum quoddam & reticulare corpus observavit, occasione cujus tandem in hæc erumpit verba: *ex quo transeunter deduco, non incongruam fortè nigredinis Æthiopum causam; certum enim est; ipsis cutim albam esse sicuti est cuticulā, unde tota nigredo à subjecto mucoso & reticulari corpore ortum trahit.* Post hunc manum admovit, Cl. *Pechlinus*, & reticulare hoc corpus prolixè descripsit, cujus quoque verba hic apponere lubet. *Est ergò*, dicit, *pingue quid & mucosum, quod utramque membranam molliter distinguat, quod in Æthiopissâ nudis oculis manifestè contemplati sumus, in araneatâ tenuitate nigrum, opacum, & si conglobetur, cuticulæ nitorem specularem obfuscans.* Et paulò post. *Ostendimus liquidò in Æthiopissâ cutim candidiorem & suis illis notis insignem, quibus aliâs gaudere Europæorum cutis solet. Quare si mucosâ & reticulari fuligine cuticulam orbarem naturâ diaphanam, & mox imponerem cuti, emersit continuò albedo illa in Europæis sic satis spectata; quin haud illepida erat rei facies, quando hinc inde abrasâ membranulâ nigra variegatus refulsit & bicolor habitus, sicut esse ovium solet aut canum, ubi ad cutim tondentur.* Ex quibus nunc liquidò constat, nigredinis in nigritis materiale fundamentum esse corpus quoddam organicum, tenue, mucosum, membraneum reticulare, pingui & fuliginoso succo perfusum, cuticulam inter & cutim repositum, & candorem cutis per cuticulam aliàs relucentem opaca nigredine infuscans, tunicæ uveæ oculi ferè per omnia simile. Cujus corporis superficiem infinitis scrobiculis præditam esse existimo, à quibus radii luminares in eam incidentes maximam partem absorbentur, pauciores verò reflectuntur, in qua vera nigredinis ratio formalis consistit, hinc dari potest ratio, quare vestimenta

nigra magis calefaciant quam alba, quare etiam corpora nigra citiùs ad vitrum causticum accendi possint quam alia, nempe quia nigra omnem calorem & suscipiunt, & susceptum fovent.

§. 14. Radiat sic ultima hæc assertio suâ propriâ luce, ratione & experientia undiquaque confirmata, hinc non possumus non stupendæ hujus & constantis nigredinis causam in seminalem quandam conjicere impressionem, quia est individuus & perpetuus corporis Æthiopici comes, ut etiam in infantes transferatur, qui in prima statim ætate in frigidiores transportati regiones coloris majorum suorum adeo permanent tenaces ut eum nunquam exuant, quod tamen tantoperè non ampliùs admirandũ, cùm jam omnes procreandi ideæ liquori genitali impressæ sese explicuerint. Verùm quis primum Nigritam generaverit, usque adeò obscurum est, ut cum *Celeberrimo Conringio* profiteri non erubescamus, & nos hoc nescire, qui eâ saltem contenti sumus felicitate, quod hodiernorum nigritarum coloris splendentis veram causam tum materialem tum formalem superiùs in scenam introduxerimus. Annitemur tamen hanc etiam superare difficultatem, remque si non acu saltem conjecturâ attingere, donec solidiora & meliora edoceamur ab aliis; nemo enim asserere audebit, Noachum cum suis filiis & habitu & colore Æthiopum fuisse præditum, quo præsupposito explicatum erit est difficillimum, ubi & à quo novum hoc hominum genus sua cœperit primordia?

§. 15. Mihi equidem verisimiliùs videtur, aliquot Noachi posteros temporis diuturnitate talem acquisivisse dispositionem habitualem, ut juxta tenorem impressi characteris tandem infantes nigro colore tinctos genera-

verint.

verint. Ecquid quæſo frequentius eſt, quam parentes facie pallidos ſimiles gignere infantes? vidimus ictericam peperiſſe infantem undiquâque flavo colore tinctum; ut aſſerere meritò poſſimus, manipulum poſterorum Noachi deſerta Arabiæ vel Ægypti loca occupâſſe, atque ad unum omnes excurſionibus in ſpolia & rapina nec non venationibus valdè deditos vixiſſe ſub dio, & cibis in terra nigra, Nilo nempe per vices impregnata, natis quotidiè uſos fuiſſe, hinc novum planè nacti temperamentum & moribus, & habitu & colore, ab aliis terræ incolis fecere divortium, cùm enim corporis ſui eſſent negligentes, nec externæ formoſitatis curam haberent, ſordidi & moribus agreſtes degenerarunt tum à communi vivendi conſuetudine, tum à priſtina corporis pulchritudine, quæ duo nexu adeò arcto ſibi ſunt conjuncta, ut ferè perpetuo ſe invicem comitentur, ubi enim mores valdè ſunt agreſtes, & mens ſui proprii domicilii nullam habet curam, ibi varii & in ipſam œconomiam inducuntur Solœciſmi, ipſumque corpus à ſuo nitore mirum quantum degenerat, aliamque plane induit faciem, quod ipſa experientia omnium rerum Magiſtra confirmat.

§.16. Sed hæc generaliora ſunt, & ſaltē fuſcitatem quandam & aliqualē coloris nativi mutationem ſuadere videntur, reſtat itaq;, ut propiùs accedamus, & causā magis conſtantē deſcribamus, quod facturi præſupponimus perverſa hac & inordinata diæta & ſordida vivendi conſuetudine novum quoddam in corpore genitum & toti maſſæ ſanguineæ ſuperadditum fuiſſe fermentum, quantam autem vim & poteſtatem habeant fermenta, aliunde ſatis notum eſt, & cum ſemen ſanguinis ceu matris ſequatur indolem, ſimili impregnatum fermento ipſo in utero

notabilem in fœtus formatione induxit mutationem. Cùm enim antea ex colliquamento partes quædam viſcidiores inter alias fluidas in corporis ambitu moverentur, & deſertæ ab his cutim & cuticulam tandem conſtituerent, & ſolidarum partium induerent naturam, nunc in nigritæ infantis conformatione ob majorem liquoris genitalis fermentationem & ſpiritua ſcentiam partes innumeræ ramoſæ quales ſunt pingues & butiroſæ eo usque ſunt protruſæ, ut regredi neſciæ & cum aliis terreſtribus combinatæ, mucoſum tale & reticulare corpus conſtituerint , quemadmodum videmus, quod omnia pinguia colore & agitatione nimium vexata tandem nigreſcant , quod vel in butyro obſervare licet, præſertim ſi aliis fibroſis & membranaceis commiſceatur. Novum hoc fermentum idearum aliqualem infert mutationem, etſi enim centrales eodem adhuc evolvantur modo, tamen ſuperficiales nunc ſe aliter explicant, ut nova non ſolùm pars organica ſubter cuticulam ipſi cuti adnaſcatur, ſed & in corporis ambitu præſertim labiorum & narium corticibus novus quidam & à communi conformatione recedens habitus inducatur, quo habitu cum nigro colore Nigritæ ab aliis gentibus diſtinguuntur. Sed hæc fortè non usque adeò ſatisfacient, ut non aliqui remaneant ſcrupuli, quibus ſi non eximendis ſaltem æquiùs ferendis hoc conveniet remedium ex Lucretio deſumtum.

Multa tegit ſacro involucra natura nec ullis,
Fas eſt ſcire quidem mortalibus omnia. Multa
Admirare modò, nec non venerare; nec illa
Inquires, quæ ſunt arcanis proxima, namq;
In manibus quæ ſunt, hæc nos vix ſcire putandum:
Eſt procul à nobis adeò præſentia veri.

§. 17.

§. 17. Objici adhuc posset, nigredinis causam non posse à membrana tali peculiari dependère, quia Æthiopum infantes non nascuntur nigri, sed elapsis aliquot diebus demum tales fiunt, cùm enim *Illustris Boyle* solertem quendam amicum suam sciscitatus esset, qui plures quam trecentes Æthiopes tam fœminas quam mares in America ad colendum agros suos alebat, eorumne infantes nigri in lucem ederentur, respondit; Non sic edi, sed prodire eodem ferè cum Europæis colore subrubenti, & post aliquòt demum dies nigrescere. Confirmatur hoc apud eundem testimonio *Andreæ Battoli*, qui à Lusitanis captivus Angolam missus, ibi & in regionibus vicinis octodecim ferè annos partim captivi, partim gubernatoris navium, partim militis vitam egit; factaque Africani regni *Congo* dicti, à Nigritis habitati, mentione, hæc habet: Infantes in hac regione albi nascuntur; coloremque intra biduum cum nigro commutant. Sic Lusitani, regni *Congo* incolæ, liberos interdum ex Æthiopissis suscipiunt, ac sæpiùs patres decipiuntur, rati, quando infans editur, prolem esse suam; & intra biduum filius filiave Nigritæ deprehenditur, quod Lusitanos ægerrimè habet. Verùm respondemus ad hanc objectionem, colorem illum subrubicundũ à nimiâ suboriri humiditate, sive liquoris serosi cutim inter & cuticulam abundantia, cui infans in utero materno innatat, quo aliquot dierum spatio dissipato color sive candidus sive niger se magis prodit, antea ob humoris copiam absconditus.

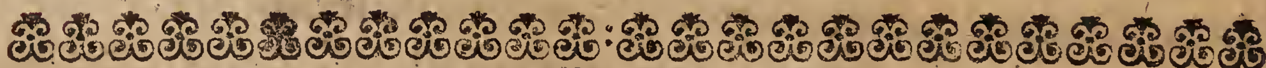
§. 18. Pro coronide nunc repetimus, colorem à luminis modificatione motuumq; globulorum secundi Elementi varietate dependere, in ipsis autem objectis coloratis solã superficiem vel texturam istas instituere modificationes.

Quæ

Quæ cum jam alia ſit in Nigritis quam in Europæis, radios luminares, aliter quoque excipit, nec eos eô quô cutis Europæorum modo & ordine ad oculos remittit, unde ſenſus coloris nigri in nobis producitur. Hinc nigerrima ſunt corpora, quæ luminis motum extinguunt, quod in panno ſericeo videre eſt, cùm enim exigua filamenta ſericea valdè hiſpida ſint, omnimodaque aſperitate donata, ſi per microſcopium ea intuearis, radios luminares vel abſorbent, vel eos alio remittunt; quam ad locum in quo verſamur, unde ſumma illa nigredo.

§. 19. Rejicimus etiam vulgatam illam coloris diviſionem in verum ſive realem, & in falſum ſive apparentem, cùm omnis color ſit verus, etſi ſingulis etiam momentis aliter atque aliter appareat, qui enim his coloribus nullam realitatem ineſſe exiſtimant, veram naturam colorum ignorant, nam exempla à collo columbæ vel cauda pavonis vel etiam Priſmate vitreo nec non aulæis vel apoteleſmatis deſumta noſtram hypotheſin non ſolùm non evertunt, ſed etiam illuſtrant, imò magis confirmant, colores nihil aliud eſſe extra nos quam luminis modificationes. Quod enim uſus ſcholæ obtinuit, colores alios eſſe reales alios duntaxat apparentes & quaſi umbratiles, id nullo ſolidiore nititur fundamento; cùm tota coloris natura in hoc poſita ſit; ut appareat & viſibilis fiat. Quaſi verò objectum, quod ſenſum realiter afficit & movet, non ſit quid reale, atque in rerum naturâ non exiſtat. Nonne Iridis colores, quos inter apparentes recenſent, ſuas imagines in ſpecula transmittunt? Quid igitur obſtat, quo minùs inter veros colores numerentur. Profectò cum objectum viſus proprium ſit color; neque ullum diſcrimen inter veros & apparentes animadvertat; cumque facultas circa proprium objectum falli non poſſit, optimè concluditur, omnes colores ejusdem eſſe conditionis;

Sed manum de Tabula.



COROLLARIA.

1. *Qui præſens ſciensq; tacet utique conſentire videtur.*
2. *Honores Academicos ſuſcipere licitum eſt.*

3.

3. Charitate *impellimur ad omnes diligendum, & eis quantum vires & opes sinunt occurrendum.*
4. *Habitus vitiosus delinquentem non excusat.*
5. *Ignis non est calidus.*
6. *Oculus non videt neque auris audit, sed mens.*

DEr Krieges Gott erhitzt jetzt viele durch sein Blitzen
Und der Carthaunen Knall macht viele rühmlich schwitzen/
Das viele / wie man siht / hinziehen in den Streit/
Darzu sie ihre Macht und freyer Muht bereit.
Ein ander wendet sich weit ab von solcher Bahne
Zu Leuten so mit Ehr sind auff der Musen Plahne.
Du / **Musen=Sohn**/ rennst auch dahin mit edlem Muht/
Und bringst/ was eingepflantzt / hervor in voller Gluht.
Jetzt eben an dem Ort / wo Musen-Söhne kämpffen/
Und durch der Musen Kunst all' Irrthum hurtig dämpffen.
Hierzu bringt dich dein Fleiß und Kunst-geflißner Sinn/
So gehe nur wo dich Herr **Waldschmied** führet hin/
Erweg' was sonderlich von **schwartzer Farb** zuschreiben
Damit die Wissenschafft bey vielen mög' verbleiben.
Wohl denen/ daran man muß loben stäten Fleiß
Dem die gelehrte Zunfft gibt wohl-verdienten Preiß:
Die in der Mutter Schoß nicht haben Lust zu alten
Begierig das zusehn / was in der Fremd' enthalten.
Wie mancher wandert weit hin über Land und Meer/
Bringt aber von der Reiß' nichts mit als Laster her.
Gar mancher kürtzt die Zeit durch geiles Wollust-Spielen
Der besser eylte nach der klugen ihren Zielen.
Vielwehrter Freund Lucan / weil du so darnach ringst/
Und nimmer spahrst den Fleiß / bis du es darvon bringst.
Ich will / so ichs erleb / die Ehr so dir gegeben
Noch sehen / da dein Lob wird an den Sternen kleben.
Drum geh' nur immer fort **mein Freund** auff dieser Bahn
Bis daß dein Ruhm und Kunst dring' endlich Wolcken an.

Hiemit hat dem Herrn Respondenten seine schuldigkeit abstatten wollen

JOHANNES VALENTINUS NIESIUS,
Der Heil. Schrifft Beflissener.

ÆThiopum nigrum defendis, AMICE, colorem:
Ingenii noctem, te pepulisse doces.
Gratulor ex animo toto, CONVICTOR amande,
Ut dextrè cœptum perficiatur opus.
Votis posco diem tibi terque quaterque beatam,
Mens, capiat clarè, lingua diserta sonet.
Ipse tuis adsit studiis Rex magnus Olympi,
Atque animi nigras ejiciat tenebras.

His paucis Pereximio ac Doctissimo Dn. Respondenti gratulari voluit
CONRADUS SCHENCKELIUS, S. S. Th. Stud.

SO viel Köpffe / so viel Sinne pflegt man ins gemein zusagen
Jederman will darnach streben was seinen Sinne thut behagen
Unter andern / in den Farben sich auch Zwiespalt spüren thut /
Dieser liebt die weisse Farbe / jener rothe Rosen Bluth:
Andre lieber Schwartze haben / welche stets beständig bleibet /
Die der Sonnen starckes Feuer noch der rauhe Frost vertreibet
Da die Rothe bald verbleicht durch ein leichtes Winde prahln
Und die Weisse sich verkehrt durch des Phoebi helle strahln /
Herr Lucan mich düncket eben / daß ihm müste auch gefallen
Jene gleichsam glinzend Schwärtze / da ihr vor den andern allen
Jetz mit sonderlichem Fleiß euch dieselbe hat erkohrn
Und insonderheit berührt die wie Kohlpech schwartze Mohrn
Deren Schwärtze Grund ihr zeiget durch eur kluges disputieren /
Hiervon wie ein Held ihr streitet und thut siegreich triumphiren.
Nun wann ihr so ferner kämpfft hier in dieser schnellen Zeit
Die durch unser Jahre Flucht gar gar bald wird abgemeit.
Alsdann werdet ihr einernten solche Früchte solche Sachen
Die auch wie die schwärtze bleibet / alles Stürmen wird verlachen /
Wañ schon auch die Himels Pford starck mit ihrem doñer brülle
Und in schwartzer Trauer Deck sich das klare Liecht verhülle
Wann es wirffet / schläget / blitzet hiervon doch kein Blat fält abe
Sondern blüht in vollen Ähren: Endlich wañ euch bringt zu Grabe
Der wie eiserne Todes Bund / wann man euch schon scharret ein
Muß die lange Todes-Nacht euch dennoch ein Leben seyn.

Seinem Herren Landsmann zu Ehren hat dieses wohlmeynend beyfügen wollen
JOHANNES CHRISTOPHORUS BRÖSKE.